

Návrh na ukončenie platnosti Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o železničnej doprave

Návrh na ukončenie platnosti Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o železničnej doprave sa predkladá ako iniciatívny materiál.

Na vykonávanie medzinárodnej železničnej dopravy medzi Slovenskou republikou a Maďarskom je na vládnej úrovni uzatvorená Dohoda medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o železničnej doprave (podpísaná 24. novembra 1986 v Budapešti) (ďalej len „Dohoda“) a Zmluva medzi Republikou československou a Maďarskou ľudovou republikou o prejazdovej železničnej doprave z Československa do Československa po maďarskej železničnej trati Selce - Nógrádszakál - Ipolytarnóc – Kalonda (podpísaná 23. marca 1951 v Budapešti) (ďalej len „peážna zmluva“). Na riešenie otázok rozvoja spolupráce a vzniknutých problémov v oblasti železničnej dopravy je vytvorená na úrovni ministerstiev dopravy Slovensko-maďarská zmiešaná komisia pre infraštruktúru.

Vykonávanie medzinárodnej železničnej dopravy je v súčasnosti ovplyvnené najmä vstupom Slovenskej republiky a Maďarska do EÚ a otvorením trhu železničnej osobnej a nákladnej dopravy. Na 12. zasadnutí Slovensko-maďarskej zmiešanej komisie pre infraštruktúru, 7. februára 2012 v Šamoríne – Čilistove, bola prijatá úloha prípravy návrhu novej Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o železničnej doprave cez štátne hranice, ktorá by zodpovedala legislatívnym požiadavkám a záväzkom vyplývajúcim z členstva v EÚ. K návrhu novej dohody sa uskutočnili expertné rokovania, ako na úrovni železničných podnikov, tak i ministerstiev dopravy. Bolo dohodnuté zrušenie peážnej zmluvy a zapracovanie príslušných článkov zmluvy do návrhu novej dohody. Z dôvodu využívania trate Nógrádszakál štátna hranica – Ipolytarnóc štátna hranica, ako trate otvoreného prístupu, bolo tiež dohodnuté zriadenie dvoch nových hraničných priechodov Malé Straciny – Nógrádszakál a Lučenec – Ipolytarnóc. Finalizácia textu dohody sa uskutočnila v Budapešti dňa 27. júna 2013.

Na základe článku 14 odseku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/34/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor, bol návrh dohody zaslaný Európskej komisii. Komisia prijala dňa 8.11.2013 Vykonávacie rozhodnutie C(2013)7490 final o cezhraničnej dohode v oblasti železničnej dopravy podľa článku 14 odseku 2 smernice 2012/34/EÚ. Prijaté Vykonávacie rozhodnutie Komisie konštatovalo, že ustanovenia novej dohody medzi vládami Slovenskej republiky a Maďarska o vykonávaní cezhraničnej železničnej dopravy, ktorú oznámili Maďarsko a Slovenská republika, sú v súlade s článkom 14 odseku 1 smernice 2012/34/EÚ.

Dohodu s Maďarskom sa v rokoch 2014-2022 nepodarilo uzatvoriť. Z dôvodu výhrad, ktoré má v súčasnosti EÚ k bilaterálnym zmluvám o železničnej doprave cez štátnu hranicu medzi členskými štátmi EÚ, navrhlo Maďarsko koncom roku 2021 zvážiť možnosť ukončenia platnosti tejto Dohody. Vzhľadom na vývoj acquis EÚ o rôznych aspektoch v odvetví železničnej dopravy Komisia odporúča, aby členské štáty v čo najväčšej možnej miere zvážili ukončenie svojich starých dohôd s inými členskými štátmi, ktoré už nemusia byť potrebné a neuzatvárali nové alebo revidované dohody.

Na základe uvedených skutočností sa na rokovaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 24. augusta 2022 na Ministerstve dopravy Slovenskej republiky (ďalej len „MD SR“), zástupcovia MD SR a Ministerstva inovácií a technológií Maďarska vzájomne dohodli, že obe strany začnú pripravovať proces ukončenia platnosti Dohody. Ukončenie platnosti Dohody sa uskutoční formou výmeny nót. Predpokladaný termín ukončenia platnosti Dohody je v 2. štvrtroku 2023 v závislosti od vývoja vnútroštátneho legislatívneho procesu v oboch krajinách.

S ukončením platnosti peážnej zmluvy sa nateraz neuvažuje. Dôvodom je trvanie záväzku Maďarska, na základe článku 1 odseku 4 peážnej zmluvy, o neúčtovaní poplatku pre Železnice Slovenskej republiky za používanie peážnej trate až do roku 2050, nakoľko sa Československo finančne podieľalo na jej výstavbe.

Pred ukončením platnosti Dohody je potrebné vykonať revíziu a úpravu bilaterálnych zmlúv uzatvorených na úrovni železníc z dôvodu konsolidácie zmluvných vzťahov upravujúcich vykonávanie medzinárodnej železničnej dopravy.

Materiál nepredpokladá sociálne vplyvy a ani vplyvy na rozpočet verejnej správy, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana, životné prostredie, podnikateľské prostredie a manželstvo, rodičovstvo a rodinu.